

'De wet mag patiënten met dementie niet aanzetten tot vroegtijdige euthanasie'

25/01/21 om 03:00 Bijgewerkt op 24/01/21 om 17:36

Mark De Ridder Diensthooft Palliatieve Zorg in het UZ Brussel

'We hebben sinds kort een federale regering met het nodige lef. Alexander De Croo en Frank Vandenbroucke leiden ons land efficiënt doorheen de zwaarste gezondheids crisis sinds de Spaanse griep', schrijft Mark De Ridder, diensthooft Palliatieve Zorg in het UZ Brussel. 'Het wordt tijd dat er ook eindelijk werk gemaakt wordt van een wettelijk en humaan kader voor het levenseinde van mensen met dementie.'

Vorige week zag ik Renée op mijn raadpleging. Zij is een vrouw van 64 die recent te horen kreeg dat ze aan de ziekte van Alzheimer lijdt. Renée vertelde mij dat ze zich ernstige zorgen maakt over hoe de toekomst er voor haar zal uitzien nu ze dementie heeft. Hoe afhankelijk zal ze worden van haar omgeving voor simpele dingen zoals zich wassen, aankleden en eten? Maar vooral: zal ze dezelfde pijn en ellende moeten ondergaan als haar vader op zijn levenseinde? Renée zei duidelijk dat ze dan voor euthanasie wil kiezen. Ze kan daarvoor een wilsverklaring euthanasie opstellen, maar of die ook uitgevoerd zal worden, kan ik haar onder de huidige wetgeving niet beloven.

<p>KNACK NIEUWSBRIEF</p> <p>Wees gerust. Je kan elke moment uitschrijven. Lees hier ons privacybeleid.</p>	<p>Een update van het laatste nieuws, 's morgens, 's middags of rond 18u - in uw mailbox</p> <p>☒ REGISTREER U</p>
--	---

Bewustzijn groeit

Sinds 2002 heeft België als één van de enige landen ter wereld een euthanasiewet. De wet stelt dat het toedienen van een dodelijk middel door een arts op verzoek van een patiënt die ondraaglijk lijdt, als een natuurlijk overlijden wordt beschouwd. In 2003 werden 235 gevallen van euthanasie aan de federale euthanasie commissie gerapporteerd, in 2018 waren dat er 2357.

Uit die cijfers blijkt dat de praktijk van euthanasie stilaan ingeburgerd raakt in onze maatschappij. Als arts merk ik dat mensen daardoor bewuster gaan nadenken over hun levenseinde en over wat ze zelf willen.

Uitgesloten door dementie

Ondanks dat vooruitstrevende gedachtegoed hebben niet alle mensen die ondraaglijk lijden volgens de Belgische wet recht op euthanasie. Er zijn namelijk een aantal zorgvuldigheidscriteria die door de behandelende arts afgetoetst moeten worden. Zo moet de arts zich ervan vergewissen dat patiënten handelingsbekwaam en bewust zijn op het moment van hun euthanasieverzoek.

De wet mag patiënten met dementie niet aanzetten tot vroegtijdige euthanasie.

In principe kan iedereen een schriftelijk verzoek tot euthanasie opstellen. Wel kan zo'n schriftelijk verzoek alleen worden ingewilligd in het geval van een onomkeerbare coma. Is de betrokkene niet in coma, dan moet hij of zij het schriftelijk verzoek uit het verleden nog eens mondeling herhalen op het moment dat de arts de euthanasie wil uitvoeren. Iemand die door de ziekte van Alzheimer of een andere aandoening niet langer handelingsbekwaam is, kan dat dus niet.

Te vroeg sterven

Iemand als Renée heeft dus geen andere keuze dan haar arts te vragen om euthanasie uit te voeren op een moment dat ze eigenlijk nog niet wil sterven. Wacht ze langer, dan loopt ze het risico om niet meer wilsbekwaam genoeg te zijn om de arts toe te laten het schriftelijke verzoek mondeling te verifiëren.

Oproep om de zorgen van veel mensen te verlichten

Daarom richt ik mijn boodschap aan de heer Frank Vandenbroucke, onze nieuwe minister van Volksgezondheid. Hoog tijd dat de nieuwe regering werk maakt van een uitbreiding van de euthanasiewet. Op die manier kunnen we de zorgen van mensen met een beginnende dementie verlichten, doordat ook zij het recht krijgen om zelf te beschikken over hun levenseinde wanneer zij ondraaglijk lijden door hun ziekte.

Vorige week had ik een integer gesprek met Renée, een joviale en nog volledig wilsbekwame dame. Ze was zo helder als kristal over haar wensen rond het levenseinde. Geef me astubief het wetgevend kader om in te gaan op haar diep menselijk verzoek.

Wil je zelf ook je stem laten horen voor patiënten zoals Renée? Onderteken dan de petitie voor uitbreiding van de euthanasiewet naar mensen met dementie op leif.be. We hebben reeds meer dan 79.000 handtekeningen verzameld.

Mark De Ridder is diensthoofd Radiotherapie en Palliatieve Zorg in het UZ Brussel. Hij is hoogleraar Klinische Wetenschappen aan de Vrije Universiteit Brussel (VUB).